

LETNO POROČILO O KONKURENCI ZA LETO 2024 – KONČNA RAZLIČICA PREDGOVORA – 1. 4. 2025

Uvodna beseda k letnemu poročilu o konkurenci za leto 2024

Teresa Ribera, izvršna podpredsednica in komisarka za konkurenco

V čast mi je, da prvič prispevam k poročilu o politiki konkurence. Letni pregled je priložnost za analizo in razmislek, zlasti na začetku novega mandata.

V obdobju velike negotovosti in nestanovitnosti se soočamo z izzivom oblikovanja politik. Zdi se, da se svet, kot ga poznamo, iz dneva v dan čedalje bolj spreminja. Hkrati teče že četrto leto od začetka nezakonite vojne agresije Rusije proti Ukrajini, ki močno vpliva na EU, tudi zaradi uporabe oskrbe z energijo kot orožja. Glede na navedeno se moramo nujno spoprijeti s podnebno krizo in njenimi posledicami, izboljšati našo konkurenčnost in čim prej okrepiti odpornost.

Odločno moramo ukrepati, da bomo zgradili gospodarstvo, ki je primerno za prihodnost, razogljiveno, odporno in pošteno ter ustvarja kakovostna delovna mesta. Evropo, ki spodbuja blaginjo za svoje državljane, državljanke in podjetja ter je konkurenčna na svetovnem prizorišču.

EU se uspešno sooča s tem izzivom. Evropska komisija je predstavila kompas za konkurenčnost, ki je pomembna pobuda, s katero se vzpostavlja strateški okvir za usmerjanje njenega prihodnjega dela. Sestavni del izvajanja tega kompasa je dogovor o čisti industriji, ki je ambiciozen načrt za Evropo, namenjen odpravi inovacijske vrzeli ter spodbujanju razogljivenja in krožnosti, da bi se spodbudila rast, zmanjšala prevelika odvisnost in okrepila odpornost. Ta načrt temelji na prednostih Evrope in pospešuje prehod na trajnostno, konkurenčno in vključujoče gospodarstvo, hkrati pa zagotavlja, da tehnološke spremembe krepijo konkurenčnost naše industrije.

Politika konkurence in njeno izvrševanje prispevata k doseganju teh ciljev. Pri prilagajanju tržnim razmeram bi se morali odločno zavzemati za temeljna načela pravičnosti, odprtosti in učinkovitosti. Pri tem bosta politika konkurence in njeno izvrševanje še dolga leta prispevala k boljši prihodnosti EU in njenih državljanov in državljanek.

Pri tem ob doseganju napredka tako kot vedno gradimo na že opravljenem delu.

Komisija je leta 2024 pod vodstvom izvršne podpredsednice Margrethe Vestager dosegla veliko. V navedenem letu so bili doseženi znatni cilji v zvezi s pomembnimi projekti skupnega evropskega interesa. Odobrili smo prvi pomembni projekt skupnega evropskega interesa za podporo raziskavam, inovacijam in prvi industrijski uvedbi zdravstvenih izdelkov ter inovativnim proizvodnim procesom farmacevtskih izdelkov. Poleg tega smo odobrili pomembna projekta skupnega evropskega interesa za vodikovo infrastrukturo in vodikovo mobilnost. Ti prelomni projekti bodo omogočili velik napredek na teh raziskovalnih področjih in imeli pozitivne učinke prelivanja za celotno EU.

Pomembni deli začasnega okvira za krizne razmere in prehod so bili v letu 2024 postopno odpravljeni, saj so se številni neposredni in posredni učinki ruskih ukrepov zmanjšali, gospodarstvo EU pa je pokazalo odpornost na pretrese. Kljub temu je Komisija sprejela 127 sklepov o državni pomoči, s katerimi je odobrila nacionalne ukrepe, ki jih je priglasilo 24 držav članic, zlasti v okviru oddelkov okvira za prehod.

LETNO POROČILO O KONKURENCI ZA LETO 2024 – KONČNA RAZLIČICA PREDGOVORA – 1. 4. 2025

Komisija je bila leta 2024 produktivna tudi na področju protimonopolnih in kartelnih sporazumov, pri čemer je sprejela deset sklepov. Naši protimonopolni sklepi so vključevali prelomne zadeve, kot so *Mondelez*, *Vifor pharma*, *Teva Copaxone*, prakse trgovine *Apple App Store*, *Apple Pay* in *Meta Facebook Marketplace*.

V letošnjem letu smo bili zelo zaposleni tudi z nadzorom nad združitvami. Število priglašениh združitvev je ostalo visoko in sprejeli smo 398 sklepov o združitvah, od katerih jih je bilo 351 poenostavljenih. Osem prevzemov je bilo potrjenih ob sprejetju zavez in v letu 2024 ni bila izrečena nobena prepoved.

Leta 2024 smo dosegli znaten napredek pri izvrševanju akta o digitalnih trgih. Prvih šest imenovanih vratarjev je svoja poročila o skladnosti akta o digitalnih trgih predložilo marca 2024, kar je sprožilo uradni začetek preiskav neskladnosti proti podjetjem *Alphabet*, *Apple* in *Meta*. Pozneje v letu smo začeli dva sklopa postopkov za ugotavljanje neskladnosti zoper *Apple* in enega proti podjetju *Meta*. Poleg tega smo *Apple* imenovali za vratarja za njegov operacijski sistem *iPadOS* za uporabo v napravah *iPad*, podjetje *Booking* pa za vratarja za njegovo spletno posredniško storitev *Booking.com*.

Leta 2024 smo sprejeli pomembne ukrepe za izvrševanje uredbe o tujih subvencijah, s čimer smo enotni trg zaščitili pred izkrivljajočimi subvencijami, ki jih dodeljujejo tretje države. Med letom smo prejeli 102 priglasitvi koncentracij in odobrili eno predlagano koncentracijo pod pogojem sprejetja zavez. V okviru predhodnega pregleda na področju varnostne opreme za letališča in pristanišča smo izvedli prve nenapovedane inšpekcijske preglede v okviru uredbe o tujih subvencijah.

Vse to delo je potekalo skupaj z nenehnimi prizadevanji za oceno in posodobitev pravil o konkurenci, racionalizacijo naših postopkov in zmanjšanje regulativnega bremena za podjetja.

To pot bomo nadaljevali tudi v letu 2025 in ves čas našega mandata. Evropa opredeljuje svoj novi poslovni in družbeni model, ki temelji na pravni državi, in želi zaščititi konkurenco kot bistveni del oblikovanja enotnega trga, ki bo čist, pravičen in konkurenčen.